

ลักษณะการขอร้องในอีเมลของพู่เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย และชาวญี่ปุ่นจากคลังข้อมูลภาษา

ภูวดีศ ทาอินตี:

คณะมนุษยศาสตร์และนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการขอร้องในอีเมลของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยวิเคราะห์อีเมลที่ใช้ในการขอร้องของกลุ่มตัวอย่างจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS ผลการวิจัยพบว่า ส่วนวนที่ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยใช้เพื่อแสดงการขอร้องมีความหลากหลายน้อยกว่าชาวญี่ปุ่น โดยส่วนวนที่ใช้เป็นจำนวนมากมีเพียง V (て形) いただけませんか และ V (て形) いただけないでしょうか เท่านั้น โดยเฉพาะ V (て形) いただけませんか ที่พบการใช้มากที่สุดเนื่องจากเป็นส่วนวนที่ถูกแนะนำในหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับเบื้องต้น แต่กลับไม่พบการใช้ในอีเมลของชาวญี่ปุ่นเพราะเป็นส่วนวนที่ไม่นิยมนำมาใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า อัตราการปรากฏของหน่วยความหมายย่อยที่ผู้เรียนชาวไทยใช้มีทั้งลักษณะที่คล้ายและแตกต่างกันกับชาวญี่ปุ่น ลักษณะที่คล้ายกัน คือ การใช้หน่วยความหมายย่อย ได้แก่ 1) การเข้าประเด็น 2) การบอกสาเหตุ 3) การขอร้อง 4) การขอบคุณ และ 5) การขอโทษหรือรู้สึกผิด ในปริมาณที่ใกล้เคียงกับชาวญี่ปุ่น สำหรับลักษณะที่แตกต่างกัน คือ ปริมาณหน่วยความหมายย่อยที่ใช้้น้อยกว่าชาวญี่ปุ่นอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ 1) การอธิบายสถานการณ์ 2) การแสดงความเกรงใจ 3) การให้ข้อมูลเพิ่มเติม และ 4) การขอคำตอบจึงอาจกล่าวได้ว่า ในการบรรยายเนื้อหาเพื่อแสดงการขอร้อง ชาวญี่ปุ่นไม่ได้ให้ความสำคัญเพียงการอธิบายสาเหตุ และแสดงการขอร้องเท่านั้น แต่ยังรวมถึงหน่วยความหมายย่อยทั้งสี่ลักษณะข้างต้นที่พบจากการสำรวจครั้งนี้ด้วย ดังนั้นสำหรับการเรียนการสอนทักษะ

การเขียนในสถานการณ์การชอรัอง ควรมีการแนะนำสำนวนและหน่วยความหมายย่อยที่ชาวญี่ปุ่นมักใช้เพื่อให้ผู้เรียนชาวไทยได้เห็นความแตกต่างและสามารถนำไปประยุกต์กับการบรรยายเนื้อหาของตนเองได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมชาติใกล้เคียงกับชาวญี่ปุ่น

คำสำคัญ ; การชอรัอง, อีเมล, ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย, คลังข้อมูลภาษา

Requests in Emails by Thai-Japanese Learners and Native Japanese from the Language Corpus

Phuwat Thainta

Faculty of Humanities and Communication Arts

Payap University, Thailand

Abstract

The objective of this research is to study request styles in the emails of Thai-Japanese learners. The requesting emails were collected from the I-Jas language corpus to analyze as data. The research found that Japanese native speakers use more diverse expressions than Thai-Japanese learners. The expressions that Thai-Japanese learners use are “V (te) itadakemasenka” and “V (te) itadakenaideshoka”. The most frequent expression found is “V (te) itadakemasenka” because this expression is recommended in Japanese textbooks at a basic level. This expression was not found in Japanese emails because it was not commonly used in formal circumstances.

In addition, the results of this study reveal that Thai-Japanese learners’ use of semantic formulas exhibits both similarities and differences in comparison to that of Japanese native speakers. Specifically, similarities were observed in the use of semantic formulas to accomplish the following communicative functions: 1) stating the main point; 2) providing explanations; 3) making requests; 4) expressing gratitude; and 5) conveying apologies. However, there was a significant difference in the use of semantic formulas in requests between Japanese native speakers and Thai learners, with the former employing a greater number of these formulas to: 1) describe the situation, 2) express consideration, 3) provide additional information, and 4) request responses. Therefore, it can be said that in describing the content to illustrate the request, Japanese native speakers not only focus on explaining the cause and expressing the request but

also include the four semantic formulae found in this survey. Therefore, for teaching writing skills in requesting situations, the request expressions and semantic formulae that Japanese native speakers usually use should be introduced so that learners can see the differences and apply them to their narratives appropriately and naturally, similar to those of Japanese native speakers.

Keywords; Requests, Email, Thai-Japanese learners, Language corpus

บทนำ

ในสถานการณ์ของการขอร้อง ผู้ขอร้องจะเป็นฝ่ายที่ได้รับประโยชน์ของการกระทำจากผู้ที่ถูกขอร้อง แต่ในขณะที่เดียวกันอาจทำให้ผู้ที่ถูกขอร้องรู้สึกเป็นภาระหรือได้รับความเดือดร้อนด้วยเช่นกัน ดังที่ Nakamizu (1992, p.49) ได้กล่าวไว้ว่า ไม่ว่าจะสื่อสารด้วยภาษาใดก็ตาม การขอร้องถือว่าการกระทำที่อาจจะทำให้ผู้อื่นเสียหายและอาจสร้างความลำบากให้กับฝ่ายที่ถูกขอร้องได้ นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงประเด็นข้างต้นแล้ว กรณีการขอร้องโดยใช้ภาษาต่างประเทศ ผู้พูดยังจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คำศัพท์และสำนวนที่เกี่ยวข้องในภาษาดังกล่าวเป็นอย่างดี ดังนั้นการขอร้องจึงถือว่าเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนประเด็นหนึ่งในการเรียนภาษาสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ ระดับความอาวุโส และเพศของผู้พูดกับผู้ฟัง รวมถึงสถานการณ์ของการใช้ภาษา ซึ่งลักษณะข้างต้นส่งผลให้คำศัพท์และสำนวนไวยากรณ์ในภาษาญี่ปุ่นมีความหลากหลาย โดยเฉพาะสำนวนการขอร้องที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก (Masamune 2000, p.115) ความหลากหลายของสำนวนการขอร้องนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นประสบปัญหาในการนำไปใช้เพื่อสื่อสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม (Okuyama et al, 2007, p.46)

การศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับสำนวนการขอร้องตั้งแต่ระดับเบื้องต้น โดยพบว่า หนังสือเรียนที่ถูกนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนโดยทั่วไป เช่น มินนะ โนะ นิสงโกะ, ภาษาญี่ปุ่น อากิโกะโตะโทโมดาจิ และภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น ไตจิ นั้นมีการแนะนำเนื้อหาดังกล่าวผ่านการเรียนหลักไวยากรณ์ โดยเฉพาะ มินนะ โนะ นิสงโกะ¹ ได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรขอร้องผ่านบทสนทนาและสำนวนไวยากรณ์ เช่น “คำกริยารูป て ください” (เล่ม 2 บทที่ 14) “คำกริยารูป ない てください” (เล่ม 2 บทที่ 17) “คำกริยารูป いただけませんか” (เล่ม 3 บทที่ 26) และ “คำกริยารูป て くださいませんか” (เล่ม 4 บทที่ 41) เป็นต้นอย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือเรียนข้างต้นแล้วพบว่า แม้จะมีการอธิบาย

¹มินนะ โนะ นิสงโกะเป็นหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับเบื้องต้น ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 50 บท และแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เล่ม เป็นหนังสือเรียนที่ผู้สอนในประเทศไทยส่วนใหญ่มักนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน และยังได้รับความนิยมจากผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นทั่วโลก

เกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้สำนวนเบื้องต้น พร้อมกับการยกประโยคตัวอย่างประกอบ แต่ยังไม่มีการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ และระดับความอาวุโสระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง รวมถึงสถานการณ์ที่นำไปใช้อย่างละเอียด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่า การแพร่หลายของระบบอินเทอร์เน็ต ได้เข้ามามีบทบาทและส่งผลให้รูปแบบการติดต่อสื่อสารไม่ได้ถูกจำกัดเพียงการสนทนากันโดยตรงหรือติดต่อกันผ่านทางโทรศัพท์เท่านั้น แต่ช่วยให้รูปแบบการติดต่อสื่อสารมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การส่งข้อความ และการประชุมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บนคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ในบรรดาการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีเมลถือว่าเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมจากผู้ให้บริการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในสถานการณ์ของการทำงานหรือการติดต่อทางธุรกิจที่บุคคลสองฝ่ายมาพบเจอกันเป็นครั้งแรก อีเมลถือว่าเป็นข้อมูลสำคัญเช่นเดียวกับหมายเลขโทรศัพท์ที่ทั้งสองฝ่ายจะแลกเปลี่ยนไว้เพื่อใช้ติดต่อกันในครั้งต่อไปได้อย่างสะดวก นอกจากสถานการณ์ของการทำงานแล้ว อีเมลยังถือว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้เพื่อดำเนินการทำธุรกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันอีกด้วย อย่างไรก็ตามอีเมลมีข้อจำกัดในการใช้บริการ เช่น หากส่งข้อความเสร็จแล้ว ผู้ส่งไม่สามารถที่จะแก้ไขหรือลบข้อความดังกล่าวได้อีก ดังนั้นผู้ส่งจึงจำเป็นต้องตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาก่อนที่จะถ่ายทอดให้กับผู้รับ เพราะหากเนื้อหานั้นมีข้อผิดพลาดอาจทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารขึ้นได้ ดังที่ Khamthongthip (2015, p.54) ได้กล่าวไว้ว่าการติดต่อผ่านอีเมลมีความแตกต่างจากการสนทนากันโดยตรง เนื่องจากผู้ส่งจะไม่สามารถมองเห็นสีหน้าและท่าทางของผู้รับได้ โดยเฉพาะการส่งข้อความด้วยภาษาต่างชาติ หากผู้ส่งไม่เข้าใจวิธีการใช้ภาษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงไม่ทราบวิธีการเขียนอีเมล อาจส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดหรือความเข้าใจผิดระหว่างกันได้

จากประเด็นเกี่ยวกับความหลากหลายของสำนวนการขอร้องในภาษาญี่ปุ่นที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์การนำไปใช้ และการติดต่อผ่านอีเมลซึ่งเป็นวิธีการที่มีลักษณะแตกต่างจากวิธีการอื่น ๆ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น จึงทำให้มีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการขอร้องที่พบในการเขียนอีเมล เช่น งานวิจัยของ Miyasaki (2005) และ Okuyama et al (2007) เป็นต้น Miyasaki (2005) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ

การใช้ภาษาและสัญลักษณ์ในการขอร้องที่พบในอีเมลโทรศัพท์มือถือโดยพิจารณาเกี่ยวกับระดับการเป็นภาระต่อผู้ถูกขอร้อง ในขณะที่ Okuyama et al (2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สำนวนการขอร้องในการเขียนอีเมลของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นระดับสูงชาวไทย

จากรายละเอียดข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับการขอร้องเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจเพราะการใช้สำนวนดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากความถูกต้องของภาษา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระดับความอาวุโส รวมถึงสถานการณ์ที่นำไปใช้ตั้งที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น นอกจากนี้จากการสำรวจเนื้อหาเกี่ยวกับสำนวนการขอร้องในหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่น และคลังข้อมูลภาษาสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติพบว่า ยังคงมีความแตกต่างกันระหว่างเนื้อหาในหนังสือเรียนกับสถานการณ์ที่นำไปใช้จริง จึงกล่าวได้ว่า การขอร้องเป็นประเด็นที่ควรนำมาศึกษาและวิจัยต่อไปเพื่อให้ตอบสนองกับลักษณะภาษาและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตามแม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สำนวนการขอร้องในการเขียนอีเมล เช่น งานวิจัยของ Miyasaki (2005) ที่ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของภาษาและวิธีการที่ใช้ในการขอร้อง แต่การศึกษานี้ใช้ข้อมูลจากอีเมลโทรศัพท์มือถือซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเป็นอีเมลที่ใช้ติดต่อผ่านคอมพิวเตอร์ และเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของการขอร้อง ผลการศึกษาที่ได้อาจแตกต่างไปจากเดิม ส่วนงานวิจัยของ Okuyama et al (2007) นั้นแม้จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้สำนวนการขอร้องที่พบในการเขียนอีเมลของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยแต่ยังไม่ได้มีการเปรียบเทียบกับการใช้ของชาวญี่ปุ่นจึงทำให้ยังไม่ทราบถึงจุดเชื่อมโยงและจุดที่แตกต่างกัน ซึ่งจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนชาวไทยในปัจจุบัน รวมถึงยังไม่ได้พิจารณาเกี่ยวกับวิธีการและหน่วยความหมายที่ใช้ขอร้องซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนชาวไทยสามารถแสดงการขอร้องได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมชาติเช่นเดียวกับชาวญี่ปุ่น ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการขอร้องในอีเมลของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจากคลังข้อมูลภาษาโดยวิเคราะห์สำนวนการขอร้องและการปรากฏของหน่วยความหมายย่อย และเปรียบเทียบกับลักษณะการขอร้องของชาวญี่ปุ่นเพื่อหาหลักเกณฑ์ที่เชื่อมโยงและแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสำนวนการขอร้องในภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ Masamune (2000) ซึ่งได้เรียบเรียงสำนวนการขอร้องโดยพิจารณาประเด็นในการสนทนาระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ได้แก่ ความสัมพันธ์ ระดับความอาวุโส สถานการณ์ของการใช้ภาษา และเพศ ผลจากการเรียบเรียงสำนวนการขอร้องสามารถแสดงให้เห็นดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สำนวนการขอร้องที่เรียบเรียงโดย Masamune (2000)

ประเภท	สำนวน	สถานการณ์ที่น่าไปใช้
การใช้คำกริยาแสดงการให้และรับรูปบอกเล่าหรือรูปปฏิเสธ โดยยกเสียงสูงท้ายประโยค	vてくれる・てくれない	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vて下さる・て下さらない	ผู้พูด/การยกย่อง/ชายและหญิง
	vてもらえる・てもらえない	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vていただける・ていただけない	ผู้พูด/การยกย่อง/ชายและหญิง
	vてくれます・てくれませんか	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vて下さいます・て下さいませんか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชายและหญิง
	vてもらえます・てもらえません	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vていただけます・ていただけませんか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชายและหญิง
	おv (になって) 下さる・下さらない	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง
	おv (になって) いただける・いただけない	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง
	おv (になって) 下さいます・下さいませんか	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง
	おv (になって) いただけます・いただけませんか	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง

ตํรํทงท 1 สํนทวนทการขอร้องทที่เรยบเรยงโดย Masamune (2000) (ต่อ)

ประเภท	สํนวน	สทณทการณทที่นํไปใช้
การใช้คํกรยทแสดง	vてくれないだろうか	ผู้พูด/ชาย
การให้และรับรูป ปฏิเสธโดยต่อท้าย ด้วย 「だろうか」・ 「でしょうか」	vてくれなんでしょうか	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vてくれませんかでしょうか	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vてもらえないだろうか	ผู้พูด/ชาย
	vてもらえないでしょうか	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vてもらえませんかでしょうか	ผู้พูด/ชายและหญิง
	vて下さらないだろうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย
	vて下さらないでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ ชายและหญิง
	vてくださいませんでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ ชายและหญิง
	vていただけないだろうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย
	vていただけないでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย และหญิง
	vていただけませんかでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย และหญิง
	おv (になって) 下さらないだろうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย
	おv (になって) 下さらないでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย และหญิง
	おv (になって) 下さいませんかでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย และหญิง
	おv (になって) いただけないだろうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย และหญิง
	おv (になって) いただけないでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย และหญิง
	おv (になって) いただけませんかでしょうか	ผู้พูด/การยกย่อง/ชาย และหญิง

ตารางที่ 1 ส่วนงานการขอร้องที่เรียบเรียงโดย Masamune (2000) (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	สถานการณ์ที่นำไปใช้
การใช้คำกริยาแสดง การให้และรับรูป ปฏิเสธโดยต่อท้าย ด้วย 「こと」	vてくれないこと	ผู้พูด/หญิง
	vて下さらないこと	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง
	おv (になって) 下さらないこと	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง
	vてもらえないこと	ผู้พูด/หญิง
	vていただけないこと	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง
	おv (になって) いただけないこと	ผู้พูด/การยกย่อง/หญิง

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า Masamune ได้แบ่งประเภทส่วนงานการขอร้องโดยใช้คำกริยาแสดงการให้และรับ รูปบอกเล่าและปฏิเสธ รวมถึงการใช้คำกริยานุเคราะห์ และ ได้พิจารณาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่นำไปใช้ เช่น ความสัมพันธ์ ระดับความอาวุโส และเพศ ซึ่งส่งผลให้ส่วนงานการขอร้องในภาษาญี่ปุ่นมีอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากการศึกษาเกี่ยวกับส่วนงานการขอร้องข้างต้นยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ส่วนงานการขอร้องของชาวญี่ปุ่นและชาวต่างชาติ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการขอร้องของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ ได้แก่ งานวิจัยของ Nakamizu (1992) และ Zhao (2019) เป็นต้น Nakamizu (1992) ได้สำรวจวิธีการขอร้องของผู้เรียนชาวจีน เกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา โดยนำไปเปรียบเทียบกับวิธีของชาวญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่า 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับระดับความสัมพันธ์สนมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ชาวญี่ปุ่นจะใช้วิธีเปลี่ยนรูปแบบคำของสำนวนให้เป็นไปตามระดับความสัมพันธ์สนมกับผู้ฟัง โดยไม่พบการใช้กลวิธีอื่นมากนัก ในขณะที่ผู้เรียนชาวจีนและสหรัฐอเมริกาจะใช้วิธีเปลี่ยนรูปแบบความสุภาพของสำนวนมากกว่ารูปแบบคำ 2) สถานการณ์ที่ผู้ฟังมีความอาวุโสมากกว่า ทั้งชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวต่างชาติมีแนวโน้มที่จะไม่เปลี่ยนวิธีในการขอร้อง และยังมีอัตราการใช้สำนวนแสดงความต้องการ (願望実現) เพิ่มมากขึ้นกว่าสถานการณ์ที่ผู้ฟังมีความอาวุโสเท่ากัน 3) ผลการสำรวจในสถานการณ์ที่เป็นภาระสูงมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่ผู้ฟังเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่ไม่สนิทสนมกัน สถานการณ์ดังกล่าวชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวเกาหลีใต้จะใช้วิธีเปลี่ยนรูปแบบคำของสำนวนให้สุภาพมากขึ้น ในขณะที่ผู้เรียน

ชาวจีนและสหรัฐอเมริกาจะใช้กลวิธีเปลี่ยนรูปแบบความสุภาพมากกว่ารูปแบบคำ และ 4) หากพิจารณาผลการสำรวจทั้งหมดจะเห็นได้ว่า วิธีในการขอร้องของผู้เรียนชาวเกาหลีใต้จะแตกต่างจากชาวจีนและสหรัฐอเมริกาอย่างเห็นได้ชัด และมีความใกล้เคียงกับวิธีของชาวญี่ปุ่น ซึ่งอาจมีสาเหตุจากลักษณะของภาษาเกาหลีที่มีความใกล้เคียงกับภาษาญี่ปุ่นมากกว่าภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ดังนั้น Nakamizu จึงได้เสนอว่าการถ่ายโอนจากภาษาแม่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้วิธีในการขอร้องของผู้เรียนชาวต่างชาติ

Zhao (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการขอร้องของชาวญี่ปุ่นและชาวจีน โดยวิเคราะห์โครงสร้างบทสนทนาเพื่อหาจุดที่เชื่อมโยงกันและจุดที่แตกต่างกัน งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวญี่ปุ่นและชาวจีนจำนวน 20 คน แบ่งเป็นชาติละ 10 คน โดยให้ผู้เข้าร่วมจับคู่และแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์การขอร้องที่มีระดับของการเป็นภาระต่างกัน ได้แก่ การขอยืมเงินจำนวน 3000 เยน และการขอยืมเงินจำนวน 50000 เยน ผลการศึกษาพบว่า 1) ชาวญี่ปุ่นมักจะอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องขอความช่วยเหลือจากฝ่ายตรงข้ามอย่างละเอียด พร้อมทั้งรับฟังและทำความเข้าใจเหตุผลของผู้ถูกขอร้อง ในขณะที่ชาวจีนมีแนวโน้มที่จะอธิบายข้อมูลอย่างกระชับเพื่อเข้าสู่ประเด็นที่ต้องขอความช่วยเหลือ และ 2) แม้จะเป็นสถานการณ์การขอร้องที่ไม่ได้เป็นภาระแก่ฝ่ายตรงข้ามมากนัก ชาวญี่ปุ่นมักจะแสดงการรับประกันเพื่อให้ผู้ถูกขอร้องเห็นชอบและยินยอมช่วยเหลือ เช่น การรับประกันว่าจะคืนเงินให้ ในขณะที่ชาวจีนกลับมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงเนื้อหาดังกล่าวมากนัก

นอกจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สำนวนการขอร้องของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติแล้วยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาผ่านการสื่อสารออนไลน์ เช่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ และอีเมล เช่น Miyasaki (2005) และ Okuyama et al, (2007) เป็นต้น Miyasaki (2005) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ภาษาและสัญลักษณ์ในการขอร้องที่พบในอีเมลโทรศัพท์มือถือโดยพิจารณา มุมมองเกี่ยวกับระดับการเป็นภาระต่อผู้ถูกขอร้อง งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวญี่ปุ่นในกรุงโตเกียวจำนวน 111 คน ตั้งแต่ช่วงเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม ค.ศ. 2003 โดยกำหนดสถานการณ์และให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่งอีเมลถึงผู้วิจัย

ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะเนื้อหาที่ใช้ในการขอร้องสามารถแบ่งออกเป็น 1) การขอร้อง 2) การอธิบายสถานการณ์ 3) การบอกสาเหตุ 4) การเพิ่มเติมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ 5) การเรียกชื่อ 6) การพูดย้ำเกี่ยวกับเรื่องที่ขอร้อง และ 7) การขอคำตอบจากการขอร้อง โดยในสถานการณ์ที่การเป็นภาวะต่อผู้ถูกขอร้องอยู่ในระดับสูง จะพบลักษณะเนื้อหาที่มีปริมาณการใช้เพิ่มขึ้น เช่น การขอร้อง การอธิบายสถานการณ์ การบอกสาเหตุ และการเพิ่มเติมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ในขณะที่ลักษณะเนื้อหาที่มีปริมาณการใช้ลดลง ได้แก่ การเรียกชื่อ และการพูดย้ำเกี่ยวกับเรื่องที่ขอร้อง จึงกล่าวได้ว่า ลักษณะเนื้อหาที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นจะขึ้นอยู่กับการดำเนินถึงฝ่ายตรงข้าม กล่าวคือทั้งผู้ขอร้องและผู้ถูกขอร้องจะเลือกใช้ภาษาที่ไม่เป็นการทำลายหน้าตาทางสังคมของกันและกัน รวมถึงไม่เป็นการทำให้ฝ่ายตรงข้ามเกิดความเข้าใจผิด Okuyama et al, (2007) ได้วิเคราะห์ปัญหาการใช้สำนวนการขอร้องในการเขียนอีเมลของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยเก็บข้อมูลจากอีเมลของผู้เรียนจำนวน 58 ฉบับ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสุภาพของสำนวนที่ผู้เรียนใช้ยังไม่เพียงพอต่อการขอร้องสำหรับสถานการณ์ที่ฝ่ายตรงข้ามเป็นผู้ที่อาวุโสกว่า โดยยังมีการใช้ 「てください」 ซึ่งเป็นสำนวนที่ผู้เรียนมีความคุ้นเคยมากที่สุด แต่สามารถนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์ที่จำกัด

จากเอกสารและงานวิจัยที่ได้แนะนำไว้ข้างต้น แม้ว่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการขอร้องของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวต่างชาติ เช่น งานวิจัยของ Nakamizu (1992) และ Zhao (2019) แต่จะเห็นได้ว่าทั้งสองงานวิจัยยังไม่ได้มีการสำรวจวิธีการขอร้องของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย รวมทั้งยังไม่พบว่ามีกรณีวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะการใช้โดยนำไปเปรียบเทียบกับชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สำนวนการขอร้องผ่านการติดต่อสื่อสารทางอีเมล เช่น งานวิจัยของ Miyasaki (2005) ที่ได้สำรวจและวิเคราะห์ลักษณะภาษาที่ใช้ในการขอร้องที่พบในในอีเมลโทรศัพท์มือถือ และ Okuyama et al, (2007) ที่ได้วิเคราะห์ปัญหาการใช้สำนวนการขอร้องในการเขียนอีเมลของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย แต่งานวิจัยข้างต้นยังไม่ได้มีการสำรวจและเปรียบเทียบลักษณะภาษาที่ใช้ของกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาและมีวัฒนธรรมต่างกัน โดยจะเห็นได้ว่า ยังศึกษาเฉพาะชาวญี่ปุ่นหรือผู้เรียนชาวไทยเพียงกลุ่มใด

กลุ่มหนึ่งเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการวิเคราะห์และเปรียบเทียบระหว่างผู้เรียนสองชาติจะช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับจุดที่เชื่อมโยงและจุดที่แตกต่างกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า งานวิจัยทั้งสองเรื่องข้างต้นยังไม่ได้พิจารณาเกี่ยวกับหน่วยความหมายย่อย (Semantic Formulas) ที่ปรากฏในเนื้อหาซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นวิธีการที่จะช่วยให้สามารถแบ่งประเภทเนื้อหาที่บรรยายในอีเมลได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม และยิ่งจะช่วยให้สามารถเปรียบเทียบเนื้อหาการบรรยายระหว่างชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวไทยได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สามารรถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนชาวไทยทั้งด้านไวยากรณ์และทักษะการเขียนภาษาญี่ปุ่น

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ งานเขียนประเภทอีเมลจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS (International Corpus of Japanese As a Second Language) หรือคลังข้อมูลภาษาของผู้เรียนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาที่สองซึ่งถูกคิดค้นโดยสถาบันวิจัยภาษาญี่ปุ่นแห่งชาติ และได้รับการเผยแพร่ให้ใช้บริการโดยทั่วไปตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 หลังจากนั้นมีการพัฒนาระบบอีกหลายครั้งและถูกนำมาเผยแพร่ครั้งล่าสุดในปี ค.ศ. 2020 กลุ่มที่ใช้เป็นตัวอย่างสำหรับการเก็บข้อมูลมีทั้งชาวญี่ปุ่น ผู้เรียนชาวต่างชาติในประเทศญี่ปุ่น และในต่างประเทศ ได้แก่ ไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย จีน เกาหลีใต้ อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน เยอรมนี ฮังการี รัสเซีย และตุรเคีย

คลังข้อมูลภาษานี้มีการรวบรวมข้อมูลภาษาเขียนของผู้เรียนชาวต่างชาติที่หลากหลาย เช่น การเขียนบรรยายภาพ การเขียนเล่าเรื่อง และการเขียนอีเมล โดยเฉพาะการเขียนอีเมลนั้นเป็นข้อมูลที่ยังไม่มีการเก็บรวบรวมมากนักในคลังข้อมูลภาษาอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมทั้งข้อมูลของผู้เรียนชาวต่างชาติและชาวญี่ปุ่นดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นจึงทำให้ผู้ที่ใช้งานสามารถเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษภาษาญี่ปุ่นในประเทศของตนเองได้ ขั้นตอนในการศึกษานั้นผู้วิจัยจะศึกษาสำนวนและหน่วยความหมายย่อยการบอกร้องที่ปรากฏในเนื้อหาอีเมลของผู้เรียนชาวไทย

และชาวญี่ปุ่น หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาคำนวณเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบหาจุดเชื่อมโยงและจุดที่แตกต่างพร้อมกับแสดงตัวอย่างการเขียนอีเมลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น สำหรับเครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบนับจำนวนครั้งการใช้สำนวนและหน่วยความหมายย่อยการขอร้อง

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ศึกษาของงานวิจัยนี้ คือ อีเมลที่ใช้ในการขอร้องของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและชาวญี่ปุ่นในสถานการณ์ 「奨学金申請のための推薦状の依頼」 หรือการขอร้องให้เขียนจดหมายรับรองเพื่อใช้สมัครทุนการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นอีเมลที่เขียนโดยชาวญี่ปุ่นจำนวน 48 ฉบับ และอีเมลที่เขียนโดยผู้เรียนชาวไทยจำนวน 28 ฉบับ²

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1) ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการวิจัยโดยสมัครใช้บริการคลังข้อมูลภาษา I-JAS หลังจากได้รับการอนุมัติจึงเข้าใช้บริการและคัดเลือกข้อมูลประเภทอีเมลของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

2) ผู้วิจัยรวบรวมอีเมลของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มโดยแบ่งเป็นอีเมลของชาวญี่ปุ่นจำนวน 48 ฉบับ และผู้เรียนชาวไทยจำนวน 28 ฉบับ

3) ผู้วิจัยแบ่งประเภทสำนวนการขอร้องโดยอ้างอิงจากวิธีการแบ่งของ Masamune (2000) และการพิจารณาสำนวนการขอร้องที่พบการใช้จริงจากคลังข้อมูลภาษา จากนั้นจึงนับจำนวนครั้งของสำนวนแต่ละประเภทที่พบในอีเมลของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบนับจำนวนครั้งการใช้สำนวน

4) ผู้วิจัยแบ่งประเภทความหมายของเนื้อหาที่ใช้เพื่อบรรยายการขอร้องโดยอ้างอิงการแบ่งตามหน่วยความหมายย่อย³ (Semantic Formulas) ของ Beebe et al (1990) ประเภทหน่วยความหมายย่อยของ Miyasaki (2005) และ Zhao (2019)

²ประเภทของข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS ที่ไม่ได้บังคับให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องให้คำตอบ ได้แก่ เรียงความ และ อีเมลจึงทำให้อีเมลของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มที่พบในคลังข้อมูลมีจำนวนไม่เท่ากัน

³หน่วยความหมายย่อยตามแนวคิดของ Beebe et al (อ้างอิงจาก Khamthongthip, 2018) หมายถึง หน่วยทางความหมายในประโยคที่ใช้พูดหรือเขียนที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่มีความหมายที่แสดงให้เห็นได้ว่าทำหน้าที่อะไร โดยหน่วยทางความหมายดังกล่าวเป็นหน่วยความหมายย่อยที่เป็นส่วนประกอบทำให้เกิดวัจนกรรมทางภาษาต่าง ๆ โดยใน 1 วัจนกรรมทางภาษาอาจประกอบด้วย 1 หน่วยความหมายย่อย หรือหลายหน่วยความหมายย่อยก็ได้

และการพิจารณาหน่วยความหมายที่พบการใช้จริงจากคลังข้อมูลภาษา หลังจากนั้นจึงนับจำนวนครั้งของหน่วยความหมายย่อยแต่ละประเภทที่พบในอีเมลของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มโดยใช้แบบนับจำนวนครั้งการใช้หน่วยความหมายย่อย

5) เนื้อหาในอีเมลหนึ่งฉบับอาจพบสำนวนและหน่วยความหมายย่อยการขอร้องเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งเนื่องจากลักษณะการใช้ภาษาหรือความเคยชินส่วนตัวของผู้เขียน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรนับจำนวนอีเมลที่พบสำนวนและหน่วยความหมายย่อยนั้นแล้วคำนวณหาอัตราการปรากฏที่พบในอีเมลต่อจำนวนอีเมลทั้งหมด และแสดงผลออกมาเป็นอัตราร้อยละโดยใช้หลักการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละที่พบในอีเมลของชาวญี่ปุ่น} = \frac{\text{จำนวนอีเมลที่พบการใช้สำนวนและหน่วยความหมายย่อย}}{\text{จำนวนอีเมลทั้งหมด (48)}} \times 100$$

$$\text{อัตราร้อยละที่พบในอีเมลของผู้เรียนชาวไทย} = \frac{\text{จำนวนอีเมลที่พบการใช้สำนวนและหน่วยความหมายย่อย}}{\text{จำนวนอีเมลทั้งหมด (28)}} \times 100$$

6) หลังจากคำนวณหาอัตราการปรากฏของสำนวนและหน่วยความหมายย่อยการขอร้องแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการตรวจสอบเนื้อหาอีเมลการขอร้องของผู้เรียนชาวไทย โดยผู้วิจัยมอบหมายให้ชาวญี่ปุ่นจำนวน 3 คน เป็นผู้ตรวจสอบและพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ การใช้สำนวนการขอร้องอย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมตามสถานการณ์ การใช้หน่วยความหมายย่อยการขอร้องอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ หลังจากนั้นจึงนำผลการตรวจสอบจากเจ้าของภาษาที่ได้ไปใช้เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับการใช้สำนวนและความหมายย่อยการขอร้องของชาวญี่ปุ่น

7) สำหรับขั้นตอนการสรุปและวิเคราะห์ผลการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์การใช้สำนวนและหน่วยความหมายย่อยการขอร้องของผู้เรียนชาวไทยและเปรียบเทียบกับการใช้ของชาวญี่ปุ่นโดยอ้างอิงจากงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สำนวนและหน่วยความหมายย่อยการขอร้อง เช่น Masamune (2000) Miyasaki (2005) และ Zhao (2019) เป็นต้น

4. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ คือ การศึกษาข้อมูลงานเขียนประเภทอีเมล จากคลังข้อมูลภาษา I-JAS จากการสังเกตลักษณะอีเมลของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างบางคนไม่ได้เขียนหัวข้อเรื่องอีเมล (件名) และคำพูดลงท้าย (終りの言葉) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงจะศึกษาเฉพาะเนื้อหาอีเมล (本文) เท่านั้น ผู้วิจัยยังจะศึกษาเฉพาะเนื้อหาอีเมลที่เกี่ยวข้องกับการขอร้องโดยตรง โดยไม่ได้พิจารณาเนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำตนเอง และการทักทาย เช่น 「ご無沙汰しております」「いかがお過ごしでしょうか」 และ 「いつもお世話になっております」 เป็นต้น นอกจากนี้ยังไม่พิจารณาเนื้อหาเกี่ยวกับการบรรยายสภาพอากาศ เช่น 「立春を過ぎてもなおきびしい寒さが続いていますますが、」 และ 「日本では今暑いですが、タイは毎日暑いです」 เป็นต้น

ผลการศึกษา

1. อัตราการปรากฏของสำนวนการขอร้องที่พบในอีเมลต่อจำนวนอีเมลทั้งหมด

จากการนับจำนวนอีเมลที่พบสำนวนการขอร้องและคำนวณหาอัตราการปรากฏต่อจำนวนอีเมลทั้งหมดสามารถสรุปจำนวนอีเมลและอัตราการปรากฏได้ดังนี้

ตารางที่ 2 อัตราการปรากฏของสำนวนการขอร้องที่พบในอีเมลต่อจำนวนอีเมลทั้งหมด

ประเภท	สำนวน	อีเมลชาวญี่ปุ่น (JJJ) (48 ฉบับ)		อีเมลผู้เรียนชาวไทย (TTH) (28 ฉบับ)	
		จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ	จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ
いただく	v (て形) いただけますよう v	1	2.08	-	0.00
	v (て形) いただけないかと v	4	8.33	-	0.00
	v (尊敬形) いただければ v v (て形) いただければと v v (て形) いただけると v	4	8.33	-	0.00
	v (て形) いただけませんか	-	0.00	10	35.71
	v (尊敬形) いただけないものか v	1	2.08	-	0.00
	v (尊敬形) いただけますことを v	1	2.08	-	0.00
	v (尊敬形) いただきたいと v v (て形) いただきたいと v v (て形) いただきたく v	15	31.25	-	0.00
	v (て形) いただきたいです	2	4.17	3	10.71
いただく+ 推量の 疑問形	v (尊敬形) いただけませんか v (て形) いただけませんか Nをいただけませんか	4	8.33	-	0.00
	v (て形) いただけないでしょうか	4	8.33	8	28.57
	v (尊敬形) いただくことはできません でしょうか	1	2.08	-	0.00
	v (尊敬形) いただけますでしょうか	2	4.17	1	3.57
	v (尊敬形) いただくことはできますか v (て形) いただくことは可能でしょうか	3	6.25	-	0.00
いただく (その他)	v (て形) いただいてもよろしいでしょうか	-	0.00	1	3.57
	v (て形) いただければ幸いです	3	6.25	2	7.14
もらう	v (て形) もらえますか	-	0.00	1	3.57
	v (て形) もらいますか	-	0.00	1	3.57
	v (て形) もらいたいです	-	0.00	1	3.57

ตารางที่ 2 อัตราการปรากฏของสำนวนการขอร้องที่พบในอีเมลต่อจำนวนอีเมลทั้งหมด (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	อีเมลชาวญี่ปุ่น (JJJ) (48 ฉบับ)		อีเมลผู้เรียนชาวไทย (TTH) (28 ฉบับ)	
		จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ	จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ
くれる	v (尊敬形) くださいませんか	1	2.08	-	0.00
	v (て形) くださいませんか Nを くださいませんか	-	0.00	2	7.14
	v (て形) くれてもかまいませんか	-	0.00	1	3.57
願う	Nをお願いできればとv	1	2.08	-	0.00
	おをお願いできないかとv	5	10.42	-	0.00
	Nお願いしたくv Nをお願いしたいとv	5	10.42	-	0.00
願う+ 推量の 疑問形	Nをお願いできませんでしょうか お願いできませんでしょうか	2	4.17	-	0.00
	Nをお願いできないでしょうか お願いできないでしょうか	3	6.25	1	3.57
	Nをお願いできますでしょうか お願いできますでしょうか	5	10.42	-	0.00
願う (その他)	お願いしてもよろしいでしょうか	1	2.08	-	0.00
	お願いしたいのですが、いかがでしょうか	1	2.08	-	0.00
依頼する	Nを (尊敬形) できますでしょうか	1	2.08	-	0.00
与える	Nを (尊敬形) ください	1	2.08	-	0.00

(คำนวณโดยผู้เขียน)

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า สำนวนการขอร้องที่ชาวญี่ปุ่นใช้มีความหลากหลายมากกว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย โดยพบสำนวนที่ชาวญี่ปุ่นใช้มากถึง 24 รูปแบบ แต่กลับพบสำนวนที่ผู้เรียนชาวไทยใช้เพียง 12 รูปแบบ โดยเฉพาะสำนวนที่ใช้คำกริยา 「いただく」 กับ 「願う」 นั้นมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้

จะเห็นได้ว่า ส่วนคนที่ผู้เรียนชาวไทยใช้เป็นจำนวนมากมีเพียง V (て形) いただけませんか (ร้อยละ 35.71) และ V (て形) いただけないでしょうか (ร้อยละ 28.57)

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของส่วนการขอรับรองของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มแล้ว จะเห็นได้ว่า มีทั้งส่วนที่มีอัตราการปรากฏใกล้เคียงและแตกต่างกัน ส่วนที่มีอัตราการปรากฏใกล้เคียงกัน ได้แก่ V (て形) いただきたいです (JJJ ร้อยละ 4.17/TTH ร้อยละ 10.71), V (尊敬形) いただけますでしょうか (JJJ ร้อยละ 4.17/TTH ร้อยละ 3.57), V (て形) いただければ幸いです (JJJ ร้อยละ 6.25/TTH ร้อยละ 7.14) และ お願いできますでしょうか/Nをお願いできませんでしょうか (JJJ ร้อยละ 6.25/TTH ร้อยละ 3.57) อย่างไรก็ตามส่วนทั้งหมดข้างต้นกลับไม่ได้มีอัตราการปรากฏที่สูงมากนัก สำหรับส่วนที่มีอัตราการปรากฏแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ V (て形) いただけませんか (JJJ ร้อยละ 0.00/TTH ร้อยละ 35.71), V (尊敬形) いただきたいとV/V (て形) いただきたいとV/V (て形) いただきたくV (JJJ ร้อยละ 31.25/TTH ร้อยละ 0.00) และ V (て形) いただけないでしょうか (JJJ ร้อยละ 8.33/TTH ร้อยละ 28.57)

2. หน่วยความหมายย่อการขอรับรองที่พบในอีเมลของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

จากการนับจำนวนอีเมลที่พบหน่วยความหมายย่อที่ชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยใช้ในการขอรับรองสามารถสรุปจำนวนอีเมลและอัตราการปรากฏได้ดังนี้

ตารางที่ 3 อัตราการปรากฏของหน่วยความหมายย่อยการขอร้องที่พบในอีเมลต่อจำนวนอีเมลทั้งหมด

ประเภท	คำจำกัดความ	ตัวอย่าง	ชาวญี่ปุ่น (JJJ) (48 ฉบับ)		ผู้เรียนชาวไทย (TTH) (28 ฉบับ)	
			จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ	จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ
การเข้าประเด็น	การบรรยายเพื่อเข้าสู่ประเด็นการขอร้อง	大学進学につきまして、加藤先生にぜひご協力いただきたいことがあり、ご連絡いたしました。	22	45.83	18	64.28
การอธิบายสถานการณ์	การอธิบายสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการขอร้อง	私は今度の春から大学に入学することになりました。	43	89.58	17	60.71
การบอกสาเหตุ	สาเหตุของการขอร้อง	そこで奨学金の申請をしたいと考えているのですが、そのためには教員の推薦状が必要です。	48	100.00	28	100.00
การขอร้อง	การขอร้องฝ่ายตรงข้ามให้ทำบางสิ่งบางอย่างที่จะเกิดผลประโยชน์ต่อตนเอง	加藤先生に推薦状を書いていただきたく思い、連絡させていただきました。	48	100.00	28	100.00
การขอบคุณ	- การแสดงความขอบคุณเนื่องจากเคยได้รับความกรุณาหรือความช่วยเหลือจากฝ่ายตรงข้าม - การแสดงความขอบคุณหากได้รับความกรุณาหรือความช่วยเหลือเรื่องที่ขอร้องจากฝ่ายตรงข้าม	以前は大変お世話になりました。ありがとうございます。	17	35.42	15	53.57
การขอโทษหรือรู้สึกผิด	การแสดงความขอโทษหรือความรู้สึกผิดเนื่องจากต้องขอร้องให้ฝ่ายตรงข้ามช่วยเหลือ	一方的なお願いばかりで大変申し訳ありません。	21	43.75	9	32.14
ความเกรงใจ	การแสดงความเกรงใจเนื่องจากต้องขอร้องให้ฝ่ายตรงข้ามช่วยเหลือ	お忙しいところお手数をおかけしますが、お返事をいただけたらと思います。	17	35.42	2	7.14

ตารางที่ 3 อัตราการปรากฏของหน่วยความหมายย่อยการขอรับรองที่พบในอีเมลต่อจำนวนอีเมลทั้งหมด (ต่อ)

ประเภท	คำจำกัดความ	ตัวอย่าง	ชาวญี่ปุ่น (JJJ) (48 ฉบับ)		ผู้เรียนชาวไทย (TTH) (28 ฉบับ)	
			จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ	จำนวน (ฉบับ)	ร้อยละ
การเรียก	การเรียกชื่อฝ่ายตรงข้าม	先生、在学証明書を書いていただけませんか。	-	0.00	1	3.57
การให้ข้อมูลเพิ่มเติม	การบรรยายเนื้อหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่ขอรับรองเพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามพิจารณา	研究テーマとしては、以前から実施しております、「テーマ」を考えております。	16	33.33	3	10.71
การขอคำตอบ	การขอคำตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ขอรับรองจากฝ่ายตรงข้าม	お返事をいただけたらと思います。	14	29.17	2	7.14
การขออนุญาต	การขออนุญาตฝ่ายตรงข้ามเพื่อทำบางสิ่งบางอย่าง	本来は参上してお願いすべきと思いますが、先生もご多忙でしょうか書中にてご意向を伺わせていただきました。	3	6.25	-	0.00

(คำนวณโดยผู้เขียน)

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า หน่วยความหมายย่อยที่ชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยใช้ในการขอรับรองมีทั้งลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกัน ลักษณะที่เหมือนกัน คือ อัตราการปรากฏของหน่วยความหมายย่อยเพื่อบรรยายสาเหตุและการขอรับรองของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเท่ากับร้อยละ 100 ซึ่งสาเหตุที่ส่งผลให้พบหน่วยความหมายย่อยข้างต้นเนื่องจากข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นอีเมลที่ใช้เพื่อขอรับรองให้อาจารย์เขียนจดหมายรับรองสำหรับสมัครทุนการศึกษา จึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเลือกนำมาบรรยายในอีเมลทุกฉบับ จึงอาจกล่าวได้ว่าการบรรยายสาเหตุและการขอรับรองเป็นหน่วยความหมายย่อยหลักที่ใช้เพื่อแสดงการขอรับรองในการเขียนอีเมล นอกจากนี้ยังพบหน่วยความหมายย่อยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มใช้ในปริมาณใกล้เคียงกัน ได้แก่ การเข้าประเด็น (JJJ ร้อยละ 45.83/TTH ร้อยละ 64.28) การขอบคุณ (JJJ ร้อยละ 35.42/TTH ร้อยละ 53.57) และการขอโทษหรือรู้สึกผิด (JJJ ร้อยละ 43.75/TTH ร้อยละ 32.14) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจ

ของ Zhao (2019) ที่พบการใช้หน่วยความหมายย่อยเพื่อบรรยายการขอบคุณและการขอโทษในบทสนทนาการขอร้องของชาวญี่ปุ่นและชาวจีนเช่นเดียวกัน โดยการศึกษาของ Zhao ได้กล่าวไว้ว่า การขอบคุณเป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ขอร้องและผู้ถูกขอร้อง ในขณะที่การขอโทษเป็นการช่วยลดความรู้สึกเป็นภาระให้ผู้ถูกขอร้อง จึงอาจกล่าวได้ว่า ทั้งชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนชาวไทยต่างมีแนวคิดและมุมมองร่วมกันที่ว่า หากได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้ขอร้องจำเป็นต้องแสดงความขอบคุณต่อผู้ถูกขอร้อง เช่นเดียวกับหากขอร้องบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งอาจเป็นการสร้างภาระต่อผู้ถูกขอร้องจึงจำเป็นต้องแสดงความขอโทษด้วยเช่นกัน

สำหรับลักษณะที่แตกต่างกัน คือ อัตราการปรากฏของหน่วยความหมายย่อยที่มีปริมาณต่างกันมากกว่าร้อยละ 20 ได้แก่ การอธิบายสถานการณ์ (JJJ ร้อยละ 89.58/TTH ร้อยละ 60.71) การแสดงความเกรงใจ (JJJ ร้อยละ 35.42/TTH ร้อยละ 7.14) การให้ข้อมูลเพิ่มเติม (JJJ ร้อยละ 33.33/TTH ร้อยละ 10.71) และการขอคำตอบ (JJJ ร้อยละ 29.17/TTH ร้อยละ 7.14) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ Miyasaki (2005) ที่พบหน่วยความหมายย่อยที่นักศึกษาชาวญี่ปุ่นใช้ขอร้องในอีเมลโทรศัพท์มือถือเช่นเดียวกับที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ การอธิบายสถานการณ์ การบอกสาเหตุ การเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ และการขอคำตอบ จากลักษณะที่แตกต่างกันข้างต้นจะเห็นได้ว่า 1) การอธิบายสถานการณ์ 2) การแสดงความเกรงใจ 3) การให้ข้อมูลเพิ่มเติม และ 4) การขอคำตอบ เป็นหน่วยความหมายย่อยที่ชาวญี่ปุ่นใช้เป็นจำนวนมากกว่าผู้เรียนชาวไทย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มุมมองในการขอร้องสำหรับชาวญี่ปุ่น ไม่ใช่เพียงการอธิบายสาเหตุ การแสดงความขอบคุณหรือขอโทษเท่านั้น ชาวญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญกับข้อมูลที่ใช้ประกอบการขอร้อง เช่น ที่มาของการขอร้อง และข้อมูลเพิ่มเติม เป็นต้น และยังมีการแสดงความรู้สึกที่นอกเหนือจากการแสดงความขอบคุณหรือขอโทษ เช่น การแสดงความรู้สึกเกรงใจหรือรู้สึกขอบคุณ นอกจากการให้ความสำคัญกับลักษณะข้างต้นแล้ว ชาวญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญกับการขอรับคำตอบจากเรื่องขอร้องซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจริงจังต่อการขอร้อง รวมถึงการวางแผนสำหรับการดำเนินการต่อไป

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับอัตราการใช้การปรากฏของสำนวนการขอร้องและหน่วยความหมายย่อยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มใช้ในการเขียนอีเมล แม้ว่าเราจะพบอัตราการใช้การปรากฏของสำนวนและหน่วยความหมายย่อยที่มีปริมาณใกล้เคียงกัน แต่ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการพิจารณาเนื้อหาในอีเมลเพิ่มเติมเพื่อจะได้ให้เห็นลักษณะของสำนวนการขอร้องที่ถูกนำไปใช้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างลักษณะภาษาที่ไม่เหมาะสมที่พบในเนื้อหาอีเมลของผู้เรียนชาวไทยเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3. ลักษณะภาษาที่ใช้ในอีเมลการขอร้องของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย

3.1 ลักษณะการใช้สำนวนการขอร้องของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยเปรียบเทียบกับชาวญี่ปุ่น

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า V 尊敬形) いただきたいとV/V (て形) いただきたいとV/V (て形) いただきたくV เป็นสำนวนการขอร้องที่ชาวญี่ปุ่นใช้มากที่สุด (ร้อยละ 31.25) แต่ไม่พบการใช้สำนวนนี้ในอีเมลของผู้เรียนชาวไทย สาเหตุที่สำนวนดังกล่าวถูกเลือกใช้เป็นจำนวนมากอาจมีสาเหตุจากเป็นรูปแบบที่บรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับการขอร้องและที่มาของการติดต่อซึ่งจะช่วยให้สามารถบรรยายเนื้อหาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ดังตัวอย่างที่ (1)

(ตัวอย่างที่ 1)

件名 : 奨学金申請のための推薦状のお願い
 本文 : 加藤一郎先生。
 【名前】です。いつもお世話になりありがとうございます。このたび私は、奨学金団体に奨学金の申請をしたいと考えています。そこで、加藤先生に推薦状を書いていただきたく、ご連絡いたしました。お願い出来ますでしょうか。お忙しいところお手数をおかけしますが、お返事をいただけたらと思います。
 何卒よろしくお願ひ申し上げます。
 2014 年 9 月 12 日 【名前】
(JJJ002)

สำหรับสำนวนการขอร้องที่ผู้เรียนชาวไทยใช้มากที่สุด คือ V (て形) いただけませんか (ร้อยละ 35.71) ซึ่งเป็นสำนวนที่มีการแนะนำในหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับเบื้องต้นจึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้เรียนชาวไทยเลือกนำมาใช้เพื่อแสดงการขอร้องเป็นจำนวนมาก การใช้สำนวนดังกล่าวในอีเมลของผู้เรียนชาวไทยแสดงให้เห็นได้ตามตัวอย่างที่ (2) (ตัวอย่างที่ 2)

件名：加藤先生、ちょっとお願いしたいことがあるんです。

本文：加藤先生。

先生、こんにちは。お元気ですか。日本へ行った時、いろいろお世話になってもらいました。本当にありがとうございます。今度、このメールを送る理由は、ちょっとお願いしたいことがあるんです。私は、日本に留学するために、日本の奨学金を提供する組織に応募すると思います。しかし、この奨学金をするのは証明書が必要なので、先生は証明書を書いていただけませんか。よろしくお願いします。

【名前】

(TTH027)

จากตัวอย่างที่ (2) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยใช้สำนวน V (て形) いただけませんか เพื่อขอร้องให้อาจารย์ชาวญี่ปุ่นเขียนหนังสือรับรองสำหรับสมัครทุนการศึกษา แม้ว่าสำนวนดังกล่าวมักจะใช้ในสถานการณ์ขอร้องโดยทั่วไป แต่เนื่องจากเป็นสำนวนที่ไม่นิยมใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการจึงทำให้ไม่พบการใช้ในอีเมลของชาวญี่ปุ่น ดังนั้นในสถานการณ์นี้ผู้เรียนชาวไทยจึงควรใช้ V (て形) いただけませんか ซึ่งเป็นสำนวนที่มีการแนะนำไว้ในหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่น และสามารถนำไปใช้เพื่อแสดงการขอร้องในงานเขียนที่เป็นทางการได้อย่างเหมาะสม

3.2 ลักษณะการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่ประเด็นการขอรับรองของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยเปรียบเทียบกับชาวญี่ปุ่น

จากผลการศึกษาพบว่า ชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะเข้าประเด็นโดยการบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับที่มาของการติดต่อ และเรื่องที่จะขอรับรองฝ่ายตรงข้าม ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีส่วนช่วยให้บรรยายเนื้อหาได้อย่างเป็นธรรมชาติ และอาจช่วยลดความรู้สึกเป็นภาระต่อผู้ถูกขอรับรอง เมื่อเปรียบเทียบกับกรเข้าประเด็นโดยการบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะขอรับรองเพียงอย่างเดียว ดังตัวอย่างที่ (3)

(ตัวอย่างที่ 3)

件名 : 大学院進学につきまして(【名前】)

本文 : 加藤一郎先生

いつもお世話になっております。【大学名】の【名前】です。大学院進学につきまして、加藤先生にぜひご協力いただきたいことがあり、ご連絡いたしました。 このたび、〇〇大学〇〇研究科に進学することとなりました。加藤先生のご指導のおかげで合格できましたこと、本当に感謝しております。ありがとうございました。さて、大学院進学につきまして、奨学金の申請を考えております。〇〇という奨学金団体から、月〇万円の給付を受けられるものです。この申請にあたって、推薦状が必要となります。そこで、日ごろよりお世話になっております加藤先生に一筆お願いできればと存じます。〇月〇日ごろに申請のための書類を送付しようと考えております。ご多用のところ、勝手なお願いを申し上げてしまいまして大変恐縮なのですが、ご協力いただくことはできますでしょうか。

何とぞ、よろしく願いいたします。

【大学名】 【名前】

(JJJ020)

ในขณะที่ผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่จะเข้าประเด็นโดยการบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่จะขอเรื่องเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้อธิบายเกี่ยวกับที่มาของการติดต่อ ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจเพิ่มความรู้สึกเป็นภาระต่อผู้ถูกขอเรื่องและเป็นการเสียมารยาทต่อฝ่ายตรงข้ามที่มีความอาวุโสกว่าได้ ดังตัวอย่างที่ 4

(ตัวอย่างที่ 4)

件名: 学生証明書についてのお願いすること

本文: 加藤先生

こんばんは。私は【大学名】、【学部名】、【学科名】4年生の【名前】と申します。私は先生にちょっとお願いしたいことがあるんです。今、日本に留学の奨学金が募集しているので、私がこの奨学金を応募したいと思います。応募するのに学生証明書が必要ですが、もし、先生がよろしかったら、学生証明書を書いていただけませんか。よろしくおねがいいたします。ありがとうございます。

【名前】

(TTH039)

จากตัวอย่างที่ (4) จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยบรรยายเนื้อหาโดยเริ่มจากการทักทายและแนะนำตัว หลังจากนั้นจึงเข้าประเด็นเพื่อจะขอเรื่องอาจารย์ชาวญี่ปุ่นโดยที่ไม่ได้อธิบายเกี่ยวกับที่มาของการติดต่อดังจะเห็นได้จากประโยค 「私は先生にちょっとお願いしたいことがあるんです。」 ลักษณะภาษาข้างต้นแตกต่างจากชาวญี่ปุ่นที่มีบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับที่มาของการติดต่อ และเรื่องที่จะขอเรื่อง ดังนั้นในสถานการณ์นี้ผู้เรียนชาวไทยจึงควรเพิ่มการบรรยายเกี่ยวกับที่มาของการติดต่อ โดยสามารถแก้ไขเป็น 「日本への留学について、加藤先生に少しお願いしたいことがあり、ご連絡いたしました。」 จึงจะช่วยให้บรรยายการเข้าประเด็นได้อย่างเหมาะสม

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการขอรับรองในอีเมลของผูเรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยและชาวญี่ปุ่นจากคลังข้อมูลภาษา I-JAS สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ รูปแบบและอัตราการปรากฏของสำนวนการขอรับรองที่พบในอีเมลของผูเรียนชาวไทยมีทั้งลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันกับชาวญี่ปุ่น ลักษณะที่เหมือนกันคือ สำนวนการขอรับรองที่มีอัตราการปรากฏใกล้เคียงกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม เช่น V (て形) いたきたいです และ V (て形) いただければ幸いです แต่สำนวนเหล่านี้กลับไม่ได้มีอัตราการปรากฏที่สูงมากนัก ในขณะที่ลักษณะที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดได้แก่ V (て形) いただけませんか ที่ปรากฏในอีเมลของผูเรียนชาวไทยเป็นจำนวนมากซึ่งอาจมีสาเหตุจากเป็นสำนวนที่มีการแนะนำในหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ระดับเบื้องต้น แต่กลับไม่พบสำนวนดังกล่าวในอีเมลของชาวญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ไม่นิยมนำมาใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ ในขณะที่ V (尊敬形) いたきたいと v, v (て形) いたきたいと v, v (て形) いたきたいと V เป็นสำนวนที่ปรากฏในอีเมลของชาวญี่ปุ่นเป็นจำนวนมากซึ่งอาจมีสาเหตุจากเป็นรูปแบบที่บรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับการขอรับรองและที่มาของการติดต่อซึ่งจะช่วยให้บรรยายเนื้อหาได้อย่างเป็นธรรมชาติ แต่กลับเป็นรูปแบบที่ผูเรียนชาวไทยไม่ได้เลือกนำมาใช้ในการเขียนอีเมลที่ใช้เป็นข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้

สำหรับผลการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยความหมายย่อยที่ใช้ในการขอรับรองนั้น พบทั้งลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันเช่นเดียวกับรูปแบบของสำนวนตามที่ได้วิเคราะห์ไปข้างต้น ลักษณะที่เหมือนกันคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มใช้หน่วยความหมายย่อยเพื่อบรรยายสาเหตุและการขอรับรองเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 100 ซึ่งมีสาเหตุจากข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอีเมลที่ใช้ในการขอรับรองจึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างเลือกนำมาบรรยายในอีเมลทุกฉบับ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การบรรยายสาเหตุและการขอรับรองเป็นหน่วยความหมายย่อยหลักที่ใช้เพื่อบรรยายในการเขียนอีเมลครั้งนี้

นอกจากนี้ยังพบหน่วยความหมายย่อยที่มีปริมาณการใช้ใกล้เคียงกัน เช่น การขอบคุณ และการขอโทษ ซึ่งผลการสำรวจนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhao (2019) ที่พบการใช้หน่วยความหมายย่อยทั้งสองเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน ซึ่ง Zhao ได้กล่าวไว้ว่า การขอบคุณเป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ขออภัยและผู้ถูกขออภัย ในขณะที่การขอโทษเป็นการช่วยลดความรู้สึกเป็นภาระให้ผู้ถูกขออภัย

ลักษณะการใช้หน่วยความหมายย่อยที่ต่างกัน คือ การอธิบายสถานการณ์ การแสดงความเกรงใจ การให้ข้อมูลเพิ่มเติม และการขอคำตอบซึ่งเป็นลักษณะที่ชาวญี่ปุ่นใช้มากกว่าผู้เรียนชาวไทยอย่างเห็นได้ชัด จากลักษณะการใช้หน่วยความหมายย่อยข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะการขออภัยของชาวญี่ปุ่นไม่ได้มีเพียงการบอกสาเหตุ การขออภัย การขอบคุณและการขอโทษเท่านั้น แต่ยังมีลักษณะอื่นที่ให้ความสำคัญ เช่น การแสดงความเกรงใจ และการบรรยายข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่ขออภัย เป็นต้น ซึ่งเป็นลักษณะที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นเรื่อง Kodawari ที่จะมีความใส่ใจต่อรายละเอียดและความพิถีพิถันในการกระทำบางสิ่งบางอย่าง นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมการใช้ภาษาของคนญี่ปุ่นที่จะคำนึงถึงความสัมพันธ์ ระดับความอาวุโส สถานการณ์ของการใช้ภาษา และเพศของฝ่ายตรงข้ามดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นเช่นกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า สำหรับการเรียนการสอนทักษะการเขียนในสถานการณ์การขออภัย ควรมีการแนะนำหน่วยความหมายย่อยที่ชาวญี่ปุ่นมักใช้ในการเขียน และเปรียบเทียบกับหน่วยความหมายย่อยของผู้เรียนชาวไทยเพื่อให้เห็นความแตกต่างและสามารถนำไปประยุกต์กับการบรรยายเนื้อหาของตนเองได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมชาติใกล้เคียงกับชาวญี่ปุ่น

นอกจากผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและอัตราการปรากฏของสำนวนการขออภัย และหน่วยความหมายย่อยที่พบในอีเมลการขออภัยของผู้เรียนชาวไทยแล้ว งานวิจัยนี้ยังได้วิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะภาษาที่ผู้เรียนชาวไทยใช้ในการเขียนอีเมล ได้แก่ ลักษณะของสำนวนการขออภัยและลักษณะภาษาที่ใช้ในการเข้าประเด็น ซึ่งจะเห็นได้ว่า รูปแบบของสำนวนการขออภัยที่ใช้ยังไม่หลากหลายเท่าชาวญี่ปุ่น โดยพบว่ามีการใช้ V (て形) いただけませんか เป็นส่วนใหญ่ซึ่งมีสาเหตุตามที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น ดังนั้นสำหรับการเรียนการสอนเกี่ยวกับสำนวนการขออภัยที่ใช้ในงานเขียน ควรมีการอธิบายกับผู้เรียนชาวไทยว่า V (て形) いただけませんかเป็นรูปแบบ

ที่สุภาพแต่ไม่นิยมนำมาใช้ในสถานการณ์ที่เป็นทางการ และควรแนะนำรูปแบบของสำนวนที่ชาวญี่ปุ่นนิยมใช้เพิ่มเติมโดยพิจารณาให้เหมาะสมตามระดับภาษาของผู้เรียนสำหรับลักษณะภาษาที่ใช้ในการเข้าประเด็น จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่จะบรรยายเนื้อหาโดยมุ่งไปที่เรื่องที่จะขอร้องเพียงอย่างเดียว ดังนั้นในสถานการณ์นี้ควรมีการแนะนำลักษณะการเข้าประเด็นของชาวญี่ปุ่นที่จะบรรยายเกี่ยวกับที่มาของการติดต่อ และเรื่องที่จะขอร้องฝ่ายตรงข้าม ซึ่งจะช่วยให้สามารถบรรยายเนื้อหาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะการขอร้องที่ใช้ในการเขียนอีเมลของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยจากคลังข้อมูลภาษา ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้เป็นอีเมลในสถานการณ์ขอร้องที่ฝ่ายตรงข้ามมีความอาวุโสกว่า อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคิดว่า หากมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของสถานการณ์โดยพิจารณาประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ขอร้องกับผู้ถูกขอร้องหรือระดับความเป็นภาระต่อผู้ถูกขอร้อง อาจทำให้ผลการศึกษาที่ได้แตกต่างไปจากผลการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้นการศึกษารุ่นต่อไปจึงควรพิจารณาอีเมลที่ใช้ในการวิเคราะห์จากสถานการณ์ขอร้องประเภทอื่นเพิ่มเติมเพื่อที่จะสามารถกล่าวได้ว่า เป็นกลวิธีการขอร้องของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มอย่างแท้จริง นอกจากนี้การศึกษารุ่นนี้ยังได้พบปัญหาการใช้ภาษาในการเขียนอีเมลการขอร้องของผู้เรียนชาวไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์หรือสำนวนไวยากรณ์ไม่ถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นหากมีการวิจัยต่อยอดควรนำประเด็นดังกล่าวมาศึกษาและวิเคราะห์เพิ่มเติมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนชาวไทยสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและบรรยายเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม นอกเหนือจากความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของสำนวน และหน่วยความหมายย่อยที่ใช้ในการขอร้อง

เอกสารอ้างอิง

- 3A Corporation (2560). *มินนะ โนะ นิสงโกะ 1 [2nd Edition]*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ภาษาและวัฒนธรรม.
- 3A Corporation (2560). *มินนะ โนะ นิสงโกะ 2 [2nd Edition]*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ภาษาและวัฒนธรรม.
- Beebe, L. M., Takahashi, T., & Uliss-Welts, R. (1990). Pragmatic transfer in ESL refusals. In R.
- Scarcella, E. Anderson, & S. Krashen (Eds.), *Developing Communicative Competence in a Second Language* (pp.57-73). New York: Newbury House.
- Khamthongthip, T. (2015). The Discourse Structure of Appointment Cancellation in Email messages in Japanese. *Studies in Japanese Language and Culture*, 25, 54-65.
- Khamthongthip, T. (2018). Japanese Compliments on Facebook. *Jsn Journal Special Edition*, 8 (3), 131-144.
- Masamune, M. (2000). Imperatives and Requests in Japanese. *Bulletin of Hokuriku University*, 24, 115-124.
- Miyasaki, Y. (2005). The Use of Expression for Requesting in Mobile Emails, *Senshukokubun*, 76, 1-14.
- Nakamizu, E. (1992). The Use of Request Strategies by Learners of Japanese as a Second Language: A Sociolinguistic Approach. *Machikaneyama Ronso*.26, 49-69.
- Okuyama, R., Chongpensuklert, T., Hsu, C. C., Choi, & Y., Saito, M. (2007). Problems of the request expressions in E-mails of Japanese learners. *Japanese Language Education Method*, 14(2), 46-47.
- Zhao, D. (2019). A Comparison of the Semantic Structure of Request Formulas between Chinese Native Speakers and Japanese Native Speakers. *Foreign Language Society*, 21, 21-30.